

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

সপ্তম শ্ৰেণীৰ বাবে

অংকুৰণ

পাঠ - ১

তেজৰে কমলাপতি

অংশ - ২

অংগৰাগ ভূঞা

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

অনুশীলনী

ক- পাঠভিত্তিক ক্রিয়া

১। বৰগীতটো শুদ্ধ আৰু স্পষ্ট উচ্চাৰণেৰে গাওঁ আহা।

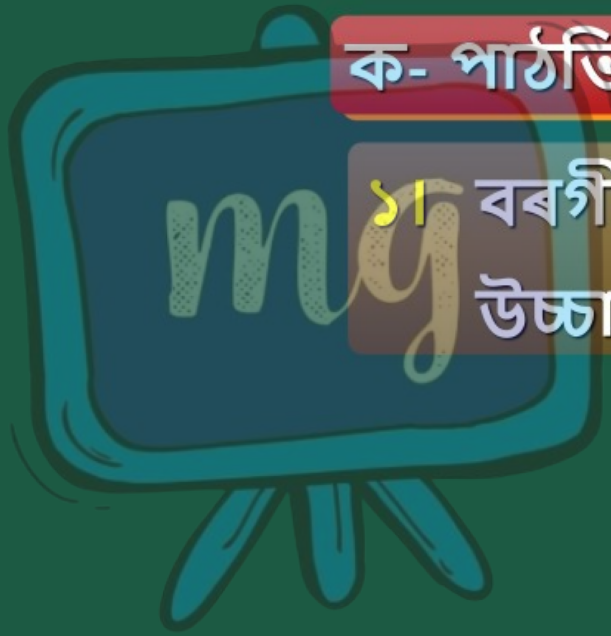

২। বৰগীতটো শুদ্ধ আৰু স্পষ্টভাৱে পঢ়া।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৩। তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ কোৱা আৰু লিখা।

(ক) বৰগীত ৰচনা কৰা মহাপুৰুষ দুজনাৰ নাম কি?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৩। তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ কোৱা আৰু লিখা।

(ক) বৰগীত ৰচনা কৰা মহাপুৰুষ দুজনাৰ নাম কি?

উত্তৰঃ- বৰগীত ৰচনা কৰা মহাপুৰুষ দুজনাৰ নাম হ'ল - শ্ৰী মন্ত শংকৰদেৱ আৰু শ্ৰী শ্ৰী মাধৱদেৱ।

(খ) 'তেজৰে কমলাপতি' নামৰ বৰগীতটোৰ ৰচক কোন?

(খ) 'তেজৰে কমলাপতি' নামৰ বৰগীতটোৰ ৰচক কোন?

উত্তৰঃ- তেজৰে কমলাপতি নামৰ বৰগীতটোৰ ৰচক হ'ল -মহাপুৰুষ শ্রীশ্রী মাধৱদেৱ ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

(গ) 'তিমিৰ ফেৰিয়া' কি বাজ হয়?

(গ) 'তিমিৰ ফেৰিয়া' কি বাজ হয়?

উত্তৰঃ- ৰবিৰ কিৰণ তিমিৰ ফেৰিয়া বাজ হয় ।

(ঘ) যশোদাই কৃষ্ণক পুৱা কিয় জগাইছিল?

(ঘ) যশোদাই কৃষ্ণক পুৱা কিয় জগাইছিল?

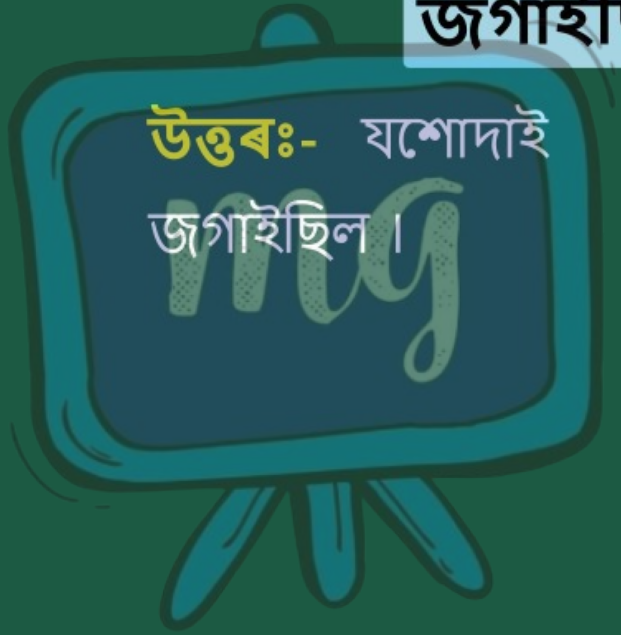

উত্তৰঃ- যশোদাই কৃষ্ণক পুৱা গৰু চৰাবলৈ জগাইছিল ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

ব্যাখ্যা কেনেকৈ কৰিব লাগে জানি লোৱা

ব্যাখ্যা কৰোঁতে সাধাৰণতে তলৰ স্তৰ তিনিটা ৰক্ষা কৰিব লাগে।

প্রথম স্তৰ :

প্রসংগ — প্রসংগত ব্যাখ্যা কৰিবলৈ দিয়া কথাখিনি কোনে ৰচনা কৰা, কি পাঠৰ পৰা লোৱা হৈছে লিখিব লাগে। পাৰিলে মূল গ্রন্থৰ নাম উল্লেখ কৰিব লাগে।

দ্বিতীয় স্তৰ :

সংগতি — প্রসংগত ব্যাখ্যা কৰিবলৈ দিয়া কথাখিনি কোনে, কেতিয়া, কাক, কি প্রসংগত কৈছিল স্পষ্টকৈ লিখিব লাগে।

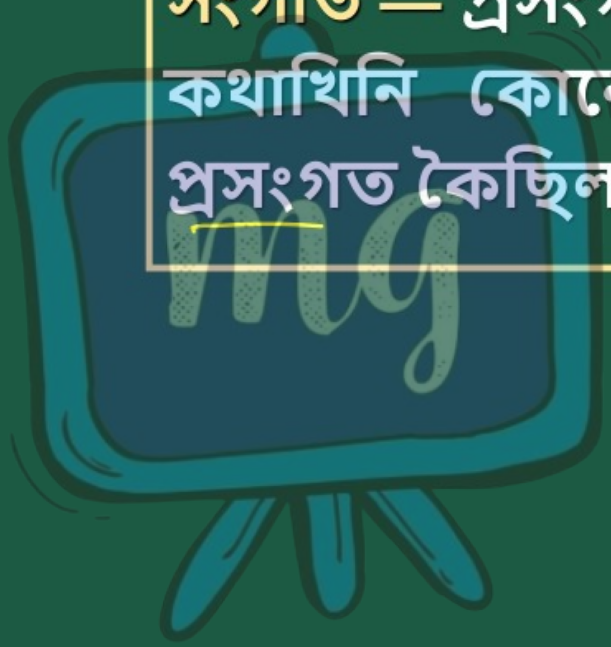

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

তৃতীয় স্তৰ :

ব্যাখ্যা — এই স্তৰত ব্যাখ্যা কৰিবলৈ দিয়া কথাখিনিৰ মূলভাব সহজ-সৰল ভাষাত বুজাই লিখিব লাগিব। পুৰণি অসমীয়া ভাষাৰ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ দিলে ব্যাখ্যাৰ তলত কঠিন শব্দৰ অর্থ দিব লাগে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

ব্যাখ্যা কৰা (উদাহৰণ)—

'কহয় মাধৱ মাই! কিনু তপসাইলা।
ত্রিজগত পতি হৰি ৰাখোৱাল পাইলা'।।

প্রসংগ — উক্ত পদফাকি আমাৰ পাঠ্যপুথি 'অংকুৰণ' (সপ্তম ভাগ)ৰ 'তেজৰে কমলাপতি' নামৰ পাঠটিৰ পৰা তুলি দিয়া হৈছে। ব্রজাৱলী ভাষাৰ এই ৰগীতৰ অংশটো শ্রীশ্রীমাধৱদেৱে ৰচনা কৰা।

সংগতি — ব্রজৰ শিশুসকলে পুৱাই গৰু চৰাবলৈ ওলাইছে। শ্রীকৃষ্ণৰ বন্ধু দাম-সুদামেও শ্রীকৃষ্ণক মাতিবলৈ ধৰিছে। শ্রীকৃষ্ণ কিন্তু গভীৰ নিদ্রাত। দাম-সুদাম আদিয়ে কৃষ্ণক মতা বুলি কৈ মাক যশোদাই পুত্র কৃষ্ণক জগাবলৈ চেষ্টা কৰিছে। এই প্রসংগতে মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে উদ্ধৃত কথাষাৰ কৈছে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

ব্যাখ্যা — ৰজা নন্দ আৰু যশোদাই ভগৱানক পুত্ৰৰূপে পাবলৈ তপস্যা কৰিছিল। ভগৱান ভক্তৰ অধীন। তেওঁলোকৰ মনোবাঞ্ছা পূৰণৰ বাবে ত্ৰিজগতৰ পতি অর্থাৎ স্বৰ্গ, মর্ত্য, পাতালৰ গৰাকী ভগৱান বিষ্ণুৱে শ্ৰীকৃষ্ণৰ ৰূপত নন্দ-যশোদাৰ ঘৰত পুত্ৰৰূপে আছেহি।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

তেনে এজন শ্ৰীকৃষ্ণক মাতৃ যশোদাই আন গোপ-বালকসকলৰ লগত গৰু চৰাবলৈ পঠিয়াবলৈ বিচাৰিছে; মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে কৈছে যে যিজন ভগৱান কৃষ্ণক পাবলৈ দেৱ-নৰ সকলোৱে হাবিয়াস কৰে, সেই পৰমপুৰুষক যশোদাই গৰখীয়াৰূপে অশেষ তপস্যাৰ ফলতহে লাভ কৰিছে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

কঠিন শব্দৰ অৰ্থ —

ত্ৰিজগত — স্বৰ্গ, মৰ্ত্য, পাতাল।

ৰাখোৱাল — ৰখীয়া, গৰখীয়া।

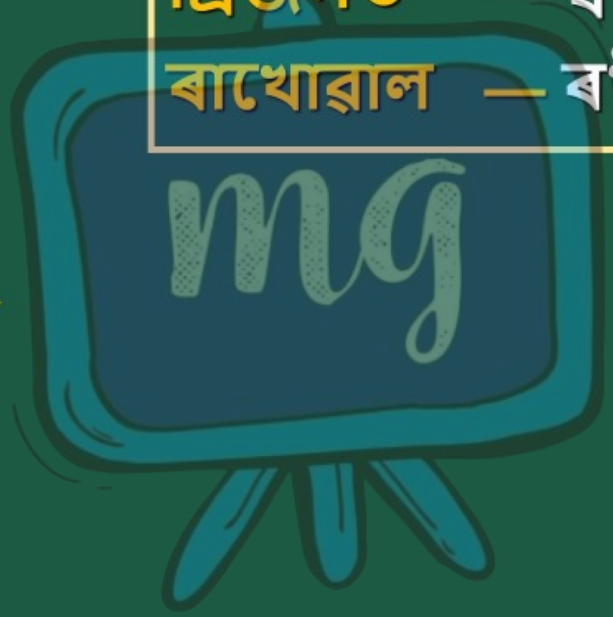

৪। তলত দিয়া পদ দুশাৰীত কোনে, কাক, কি কৈছে —
নিজৰ কথাৰে লিখা।

'নন্দ গেল বাথানে গোৱাল গেল পাল।
সুৰভী চাৰিতে লাগে উঠৰে গোপাল।।'

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৪। তলত দিয়া পদ দুশাৰীত কোনে, কাক, কি কৈছে — নিজৰ কথাৰে লিখা।

'নন্দ গেল বাথানে গোৱাল গেল পাল।
সুৰভী চাৰিতে লাগে উঠৰে গোপাল।।'

উত্তৰঃ- এই কথা শাৰী যশোদাই পুৱা কৃষ্ণক কৈছিল। যে কৃষ্ণ উঠা তোমাৰ পিতৃ গৰু খুটিঁ লৈ গৈছে আৰু গৰখীয়াবোৰে গৰু লৈ জাকে জাকে চৰাবলৈ গৈছে । তোমাৰ সুৰভী গাইক চৰাবলৈ যোৱা, উঠা কৃষ্ণ ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৫। শব্দ সম্ভাৰ আৰু অভিধান চাই তলৰ শব্দবোৰৰ অর্থ লিখা।

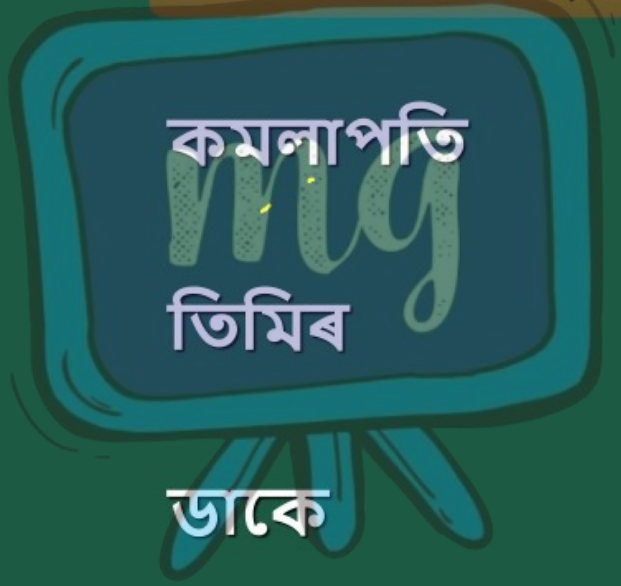

কমলাপতি	বিষ্ণু, লক্ষ্মীদেৱী
তিমিৰ	অন্ধকাৰ, আন্ধাৰ
ডাকে	মাতে
ব্রজবধু	ব্রজৰ কোঁৱৰী

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

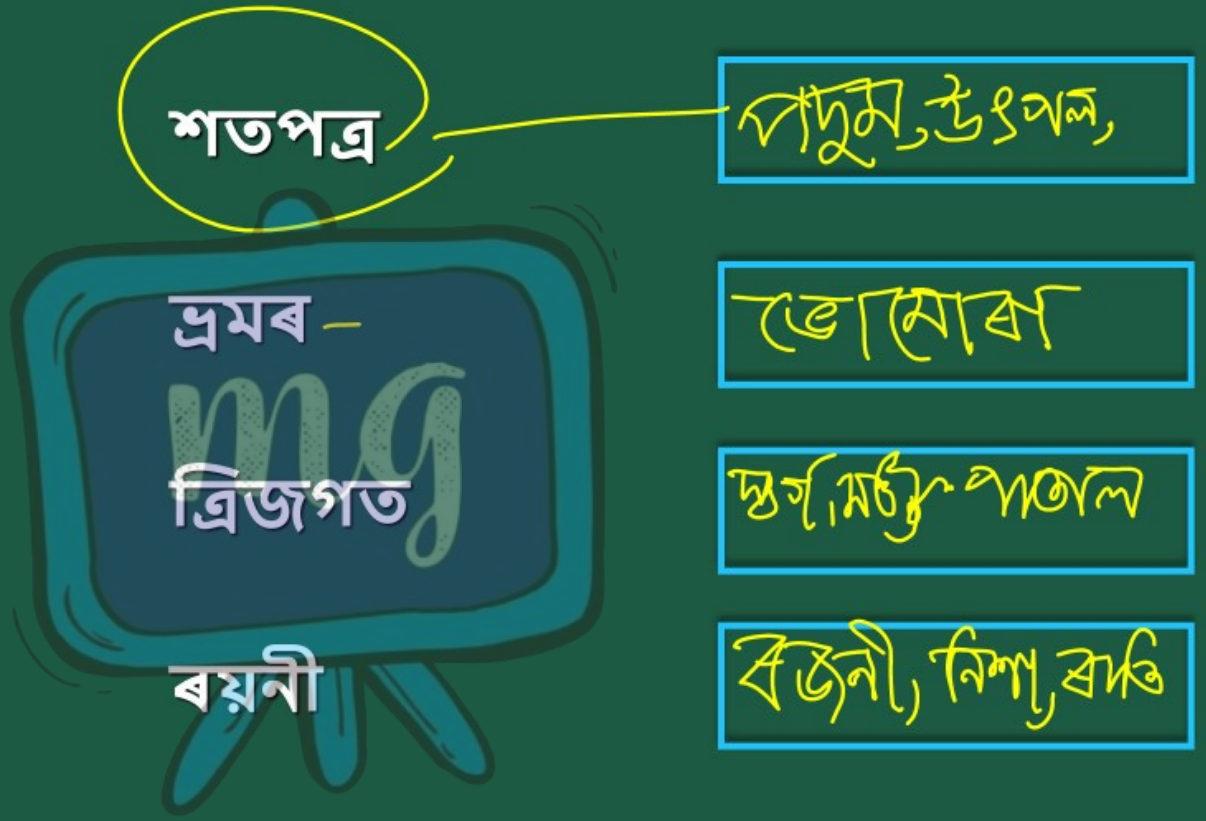

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

উত্তৰঃ-

কমলাপতি - বিষ্ণু , ভগৱান

তিমিৰ - এন্ধাৰ।

ডাকে - মাতে

ব্ৰজবধূ - ব্ৰজধামৰ বোৱাৰী

শতপত্ৰ - পদুম

ভ্ৰমৰ - ভোমোৰা

ত্ৰিজগত - স্বৰ্গ , মৰ্ত্য , পাতাল ।

৬। বৰগীতটোত প্ৰকাশ পোৱা পুৱাৰ প্ৰাকৃতিক দৃশ্যৰ এটি বৰ্ণনা দিয়া।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৬। বৰগীতটোত প্ৰকাশ পোৱা পুৱাৰ প্ৰাকৃতিক দৃশ্যৰ এটি বৰ্ণনা দিয়া।

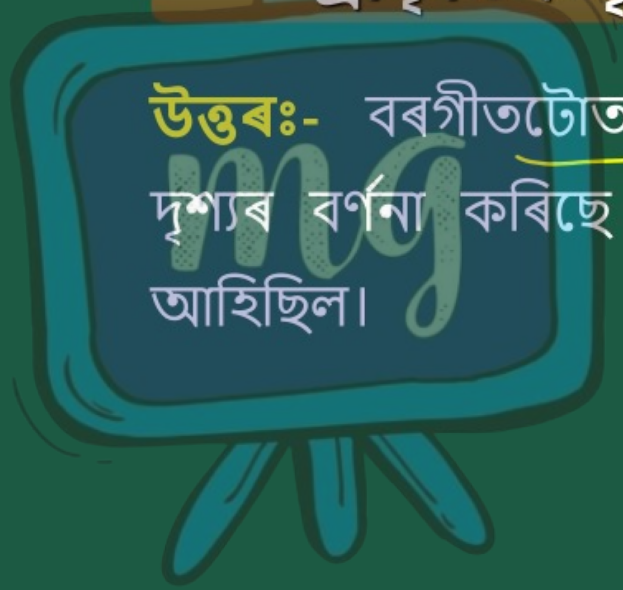

উত্তৰঃ- বৰগীতটোত প্ৰকাশ পোৱা ৰাতিপুৱাৰ এটি দৃশ্যৰ বৰ্ণনা কৰিছে যত মাকে কৃষ্ণক জগাবলৈ আহিছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৭। তলৰ ছবিখন চোৱা আৰু তাত প্ৰকাশ পোৱা কথাখিনি কোৱা।

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

খ- ভাষা অধ্যয়ন (ব্যাৱহাৰিক ব্যাকৰণ)

৮।

(ক) শব্দৰ আগত 'ত্রি' শব্দ লগাই নতুন শব্দ গঠন কৰা আৰু অর্থ জানি লোৱা।

ত্রি জগত		শূল	ত্রিশূল
ত্রি ভুজ		কোণ	ত্রিকোণ
ত্রি কাল		নয়ন	ত্রিনয়ন

(খ) তলত দিয়া শব্দবোৰৰ আগত 'বি' পূৰ্বসৰ্গ লগ লগাই সেইবোৰেৰে অৰ্থ প্ৰকাশক একোটা বাক্য ৰচনা কৰা।

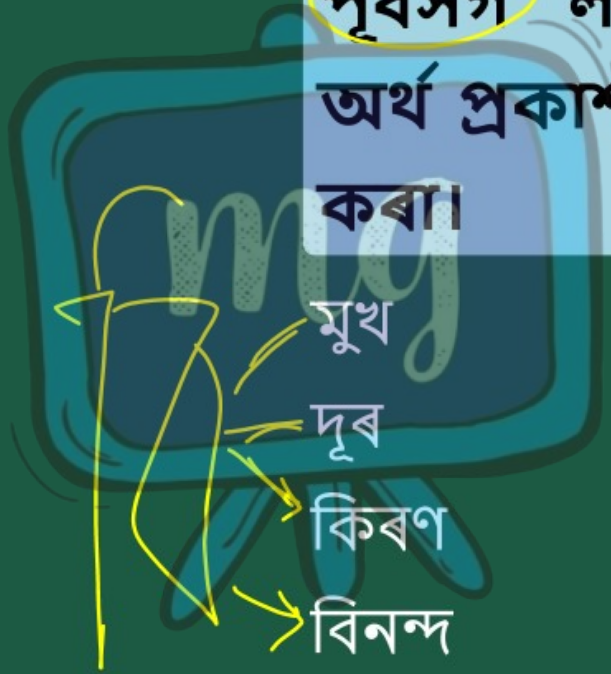

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

বিমুখ- হাঁহিমুখীয়া মানুহক সহজতে বিমুখ কৰা নহয়।

বিদূৰ –দুষ্ট মানুহৰ পৰা দূৰতে বিদূৰ হ'ব লাগে।

বিকিৰণ– সূর্যৰ ৰশ্মিত বিকিৰণ হোৱা অতি বেঙুনীয়া ৰশ্মি অজ'ন স্তৰে ধৰি ৰাখে।

বিনন্দ – আলহীজনক মানুহগৰাকীয়ে বিনন্দ মুখেৰে আপ্যায়ন কৰিলে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৯। তলৰ ব্ৰজাৱলী ভাষাত লিখা বাক্য চাৰিশাৰী আধুনিক অসমীয়ালৈ ৰূপান্তৰ কৰা।

(ক) ৰয়নী বিদূৰ দিশ ধৱলী বৰণ।

(খ) শতপত্ৰ বিকশিত ভ্ৰমৰ উৰায়।

(গ) দাম-সুদাম ডাকে তেৰি লৈয়া নাম।

(ঘ) ক্ষীৰ লৱনু লৈয়া শিঙা বেত বেণু।

(ক) ৰয়নী বিদূৰ দিশ ধৰ্‌লী বৰণ।

ৰাতি পুৱাল আৰু চৌদিশে বগা পোহৰ বিয়পি পৰিছে।

(খ) শতপত্ৰ বিকশিত ভ্ৰমৰ উৰায়।

ফুলি থকা পদুম ফুলৰ কাষত ভোমোৰা উৰিছে।

(গ) দাম-সুদাম ডাকে তেৰি লৈয়া নাম।

দাম আৰু সুদামে তোমাৰ নাম মাতি আছে।

(ঘ) ক্ষীৰ লৱনু লৈয়া শিঙা বেত বেণু।

ক্ষীৰ, মাখন শিঙা, এচাৰি লোৱা আৰু বাঁহী বজাই গৰু চৰাবলৈ যোৱা।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

১০। এটা শব্দত প্ৰকাশ কৰা।

- গৰু বন্ধা ঠাই গোহালি ।
- যিয়ে ৰাতি নেদেখে কুকুৰীকণা ।
- যিজনে সকলো জানে সৰ্বজ্ঞ ।

সৰ্ব্বজ্ঞান সৰ্বজ্ঞান

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- যিজন সকলোৰে মাজত প্রিয় সৰ্বজনপ্রিয় ।
- যাক সহজে লাভ কৰিব নোৱাৰি দুর্লভ ।
- যিজনে বিষ্ণুক উপাসনা কৰে বৈষ্ণৱ ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

গ - জ্ঞান সম্প্ৰসাৰণ

১১। বৰগীতটোত চাৰিটা আখৰেৰে গঠিত এটা শব্দ আছে। সেই শব্দটোৰ প্ৰথম আখৰ দুটা মিলি 'বল' বুজায় আৰু শেষৰ আখৰ দুটা মিলি 'মানুহৰ নাম' বুজায়। শব্দটো বিচাৰি উলিয়াই লিখা।

ব	ল	বা	ম

প্ৰথম আখৰ দুটা মিলি | ব | ল | হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

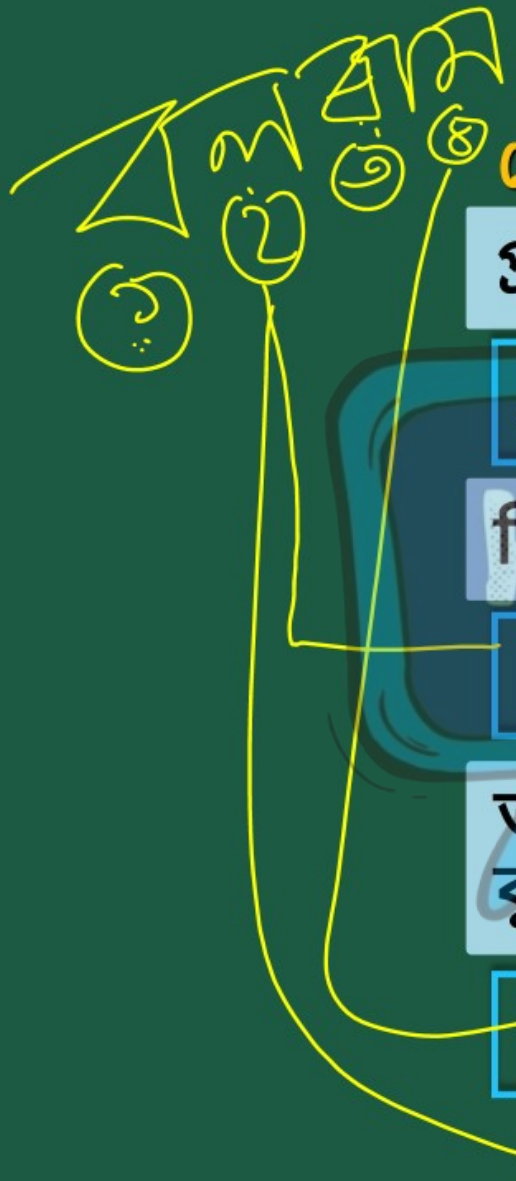

সেই শব্দটোৰ—

প্রথম আৰু তৃতীয়ই মিলি কি বুজায়?

ব | বা

দ্বিতীয় আৰু তৃতীয়ই মিলি কি বুজায়?

ল | বা

আৰু চতুর্থ আৰু দ্বিতীয়ই মিলি কি বুজায়?

ম | ল

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

১২। ব্ৰজাৱলী ভাষাত লিখা কথাখিনি পঢ়ি অভিনয় কৰা।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

কথা:

গোপী বোল :

আহে কানাই! তোহাক হামু উত্তৰে নাহি পাৰলো। আজু তোহাৰি মাৱক আগু সৱ কথা কহিয়ে হামো তোহাক যে জানো তা কৰব।

সূত্ৰ:

ওহি বুলি গোপী পাৰাক গোপীসৱক ডাকিয়ে এক থানে হোৱে সৱহি গিয়া যশোদাক আগু কহল, তা দেখহ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

কথা:

গোপী বোল :

হে মাই যশোদে! তোহাৰি বালক কানাই হামাক যে অপকাৰ কৰত তা শুনহ। হামাৰ গৃহে দধি দুগ্ধ লৱনু ৰহয়ে নাহি। শ্রীকৃষ্ণ বানৰ সৱ সহিতে সৱ নাশ কয়ল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

কথা:

অপৰ গোপী বোল:

হে মাই! হামু ওহি কৃষ্ণক কথা কত কহব। হামাৰ সঞ্চিত লৱনু চুৰি কৰি খাই জোখাক ভাণ্ড ভাঙ্গি পেলাৱল।

(ওপৰৰ কথাখিনি শ্রীশ্রী মাধৱদেৱ বিৰচিত 'পিম্পৰা গুচোৱা' নাটৰ পৰা তুলি দিয়া হৈছে।)

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

ঘ - প্ৰকল্প

১৩। দুটা বৰগীত সংগ্ৰহ কৰি ৰচকৰ নাম আৰু পৰিচয় লিখি শ্ৰেণী কোঠাত পঢ়ি শুনোৱা।

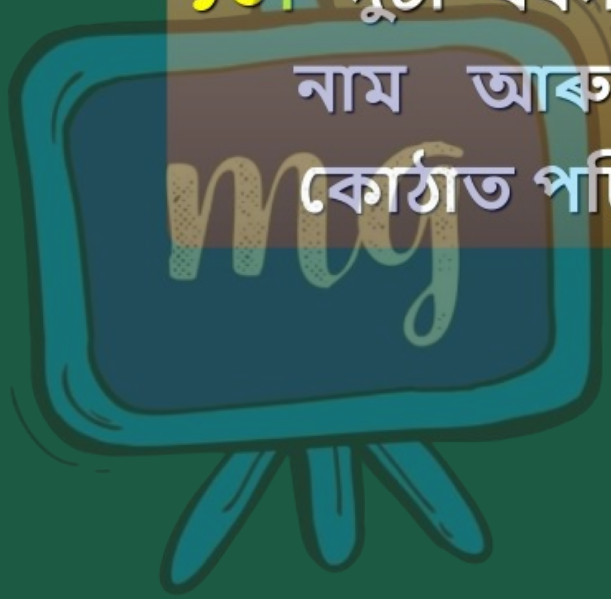

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

১৪। বৰগীতত ব্যৱহাৰ কৰা বাদ্য-যন্ত্ৰৰ ছবি সংগ্ৰহ কৰি তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

